Is methaanuitstoot zo “simpel en goedkoop” terug te dringen, zoals VN stelt?

Volgens een nieuw VN-rapport kan de uitstoot van methaan, een krachtig broeikasgas, met eenvoudige en goedkope maatregelen in de olie-, afvalverwerkings- en landbouwsector de komende tien jaar met 30 procent worden teruggedrongen. Welke stappen onderneemt de Vlaamse landbouw tegen methaan? Er bestaat een waaier aan methaanreducerende maatregelen, maar zal dit volstaan om de doelstellingen te halen? ILVO-expert Nico Peiren brengt de nodige nuances aan in het complexe verhaal.

16 MEI 2021 – LAATSTE UPDATE 17 MEI 2021 8:08

Lees meer over:
klimaat
methaan
stikstof



Volgens het rapport van het milieuagentschap van de Verenigde Naties (UNEP) zou het verminderen van de uitstoot van methaan een kwart miljoen vroegtijdige overlijdens schelen. Ook zou daarmee jaarlijks de gewasproductie met 26 miljoen ton kunnen toenemen.
Methaan heeft een veel negatievere invloed op de klimaatverandering dan koolstofdioxide (CO_2). Meer dan helft van de methaanuitstoot is het gevolg van menselijk handelen. Het gas komt vrij bij onder meer de winning van olie en gas (35%), afvalverwerking (20%) en veeteelt (40%). Een belangrijke opmerking daarbij is dat de koolstof bij de eerste en gedeeltelijk de tweede bron van fossiele oorsprong is, terwijl methaan bij veeteelt het gevolg is van een biologisch proces waarbij de koolstof afkomstig is vanuit planten die dit vastgelegd hebben vanuit de lucht.



Het repareren van lekken en tegengaan van verspillingen in de olie- en gassector kan de methaanuitstoot fors verminderen. De Amerikaanse regering maakt daar sinds kort werk van. Verder is het aan te bevelen bioafval te scheiden van ander afval. Voor koeien en ander vee wordt gekeken naar ander voedsel om een bijdrage te leveren. De verwachte opwarming van de aarde zou met deze maatregelen tegen 2045 met 0,3 graden verminderd kunnen worden.

Volgens UNEP-directeur Inger Andersen is het terugdringen van methaanemissie één van de best beschikbare manieren om de gezondheid van mensen, het klimaat, de landbouwsector en ecosystemen snel te verbeteren. Methaan breekt, eens het in de atmosfeer is beland, immers het snelst van alle broeikasgassoorten af. In vergelijking met CO2 en N20 “leeft” methaanuitstoot bijzonder kort, 12 jaar om precies te zijn. Dus als de stijgende curve van de wereldwijde methaanuitstoot nu afgevlakt wordt, dan merken we al over 12 jaar het gunstige effect. Bovendien kunnen inspanningen om methaan te reduceren zelfs helpen om de aarde af te koelen, concludeert de universiteit van Oxford in een studie die mee is opgenomen in het VN-rapport.

In een reactie op het rapport wijst ook Greenpeace op het belang van het terugdringen van de methaanuitstoot om de klimaatcrisis te beperken. "Door de snelle groei van de industriële landbouw die de overconsumptie van vlees en zuivelproducten aanzwengelt, is de landbouw wereldwijd nu al verantwoordelijk voor 40 procent van de wereldwijde uitstoot van methaan", luidt het.

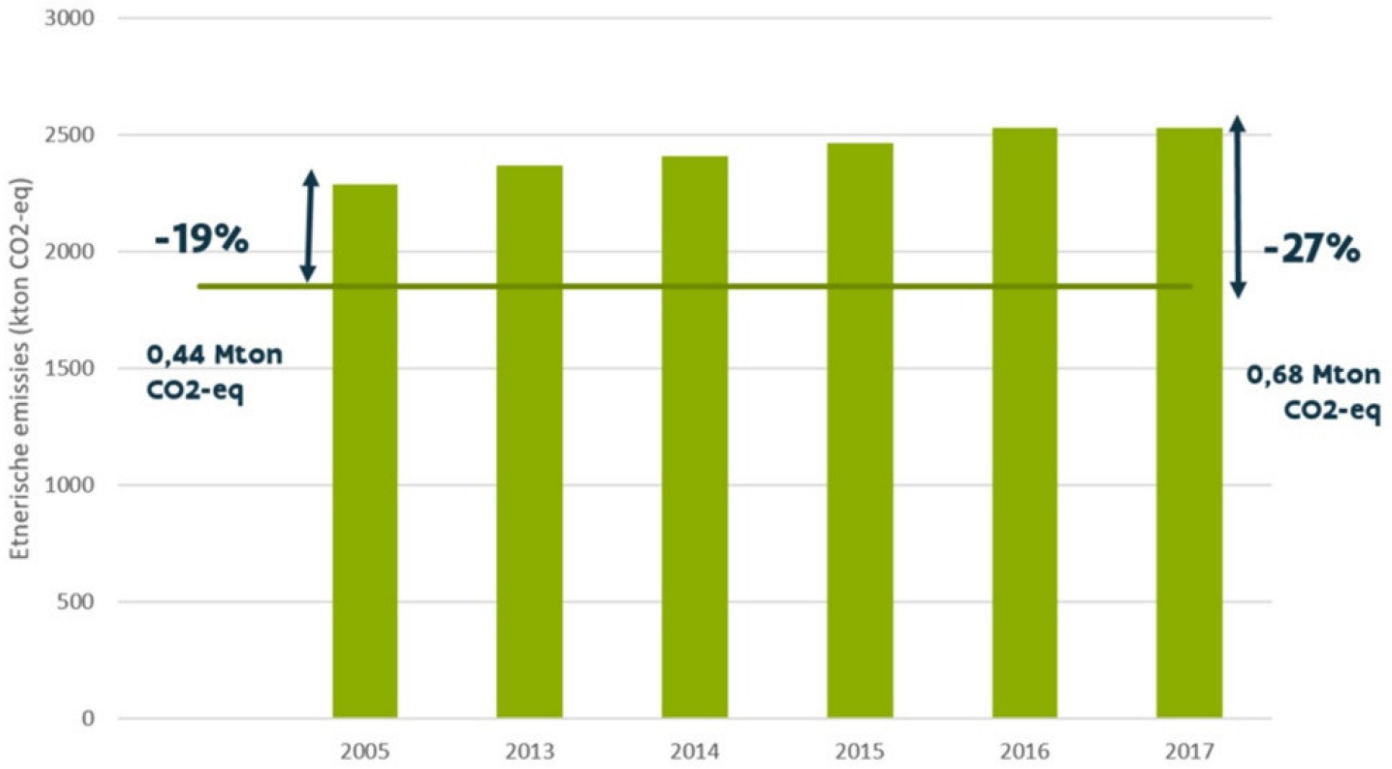
Volgens Matteo De Vos, expert Landbouw bij Greenpeace België, zien we ook in ons land de laatste jaren meer en meer “megastallen”. "Door de groei in het aantal melkkoeien is er een stijging in methaanuitstoot." Greenpeace België vraagt daarom dat de regering dringend maatregelen neemt om de veestapel te verkleinen en de landbouw klimaatvriendelijker te maken.

> **“Naast de shift van vlees- naar melkvee, worden onze koeien ook jaar na jaar productiever waardoor de emissie van de individuele koe blijft stijgen**
>
> Nico Peiren - Expert ILVO

Shift vleesvee naar melkvee

Ligt de oplossing werkelijk in een inkrimping van de veestapel of is dit te kort door de bocht? Uit de huidige cijfers blijkt inderdaad dat onze landbouwsector een versnelling hoger zal moeten schakelen om de doelstellingen uit het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030

te halen. In dat plan is er voor methaan een uitstootgrens afgesproken van 1,9 megaton CO2-equivalent in 2030, een doelstelling die ook overgenomen is in het Convenant Enterische Emissie, dat in 2019 met de melkveesector is afgesproken.
De evolutie van de uitstoot van methaan toont bij ons echter een stijgende lijn waardoor we telkens verder verwijderd zijn van de doelstelling, hoewel de laatste 3 jaar de stijging afgevlakt is. De grotere uitstoot heeft te maken met de groei van het aantal melkkoeien die er gekomen is door het afschaffen van de melkquota en met de shift van vleesvee naar melkvee. “Een melkkoe stoot meer uit dan een vleeskoe”, vertelt Nico Peiren, expert bij ILVO. “Onze koeien worden bovendien jaar na jaar ook productiever, waardoor de emissie van de individuele koe blijft stijgen aangezien de uitstoot van een koe vooral bepaald wordt door haar voederopname.”



Evolutie van de enterische emissies tussen 2005 en 2016 en de gevolgen voor de te behalen reductie. (Cijfers Voortgangsrapport Klimaatmitigatie 2016-2017) Foto: Convenant Enterische Emissies

Is de doelstelling tegen 2030 dan wel haalbaar? “Zoals de cijfers nu evolueren, wordt het in elk geval moeilijk”, duidt Peiren. “Het verhaal wordt nog complexer. Naast de opgelegde ambitie om de uitstoot van broeikasgassen te reduceren krijgen veehouders nu ook te maken met de opdracht om de stikstofuitstoot in te perken. Die twee streefdoelen vereisen een geïntegreerde aanpak. Naast het globale klimaatprobleem is er ook een lokaal probleem van de stikstofdepositie. Dit maakt het voor de veehouderij, en de rundveehouderij in het bijzonder, niet makkelijker. Wanneer er stikstofreducerende maatregelen worden opgelegd, zou dat ook een reducerend effect moeten opleveren inzake broeikasgassen.”

> **“De uitdagingen rond stikstof en methaan maken het voor de veehouderij niet makkelijker. De twee streefdoelen vereisen trouwens een geïntegreerde aanpak**
>
> Nico Peiren - Expert ILVO

Peiren wijst wel op een belangrijke nuance. “In de huidige cijfers worden de effecten van de methaanreducerende maatregelen nog niet doorgerekend. Op dit moment wordt er gerapporteerd op basis van het aantal dieren, met een ingeschatte hoeveelheid methaan die geproduceerd wordt met een bepaald rantsoen dat bij de gemiddelde melkproductie hoort. En daarbij wordt voor heel Vlaanderen eenzelfde standaardrantsoen genomen. De verwachting is dat het werkelijke cijfer van de methaanuitstoot iets lager ligt dan het officiële cijfer.”

Theorie vs. praktijk

ILVO voert volop onderzoek naar methaanreducerende maatregelen. Denk aan een dieet van bierdraf en koolzaadschroot, voedersupplementen of een strakker veemanagement. “We bekijken ook hoe we verschillende reductiestrategieën kunnen combineren. Maar 1+1 is zeker niet altijd 2. Als we bijvoorbeeld twee maatregelen implementeren op een landbouwbedrijf, hebben we geen garantie over de impact op de uitstoot. Wat op het ene bedrijf een vermindering van pakweg 15 procent oplevert, kan op het andere bedrijf helemaal niets teweegbrengen, door een ander basisrantsoen. Dat voegt nog een extra laagje complexiteit toe aan het onderzoek.”

> **1+1 is niet altijd 2. Een maatregel die op het ene bedrijf een vermindering van 15 procent oplevert, kan evengoed op het andere bedrijf helemaal niets teweegbrengen**
>
> Nico Peiren - Expert ILVO

Een bijkomende beperking voor sommige maatregelen ziet Peiren in de beschikbaarheid. “Van bierdraf is het bewezen dat het, in combinatie met koolzaadschroot, tot 13 procent minder methaan kan opleveren. Maar er is simpelweg niet genoeg bierdraf beschikbaar om alle boerderijen te voorzien. Ook van additieven in het voeder wordt veel verwacht, maar op dit moment zijn die nog niet allemaal op de markt of worden nog niet tot weinig in de praktijk toegepast. Naast de effectiviteit, moet dus ook de toepasbaarheid van de maatregelen bij een grote groep boeren in rekening gebracht worden.
Ten slotte moet je bij de monitoring van de klimaatdoelstellingen in de landbouw ook goed blijven kijken naar de statistieken. “Vleesvee neemt af in aantal, melkkoeien komen er tot voor kort nog bij”, besluit Peiren. “De berekeningen van de uitstoot per diersoort loopt telkens twee jaar achter. Het is niet uitgesloten dat de komende paar jaar nog een ingeschatte stijging van de hoeveelheid methaan vanuit de Vlaamse landbouw toont, al schijnt die af te vlakken. Maar wanneer de reducerende rantsoenen en additieven voor de melkkoeien in praktijk zouden worden uitgerold, mét een vertaling in de berekeningsformules, dan krijgen we weer een ander verhaal.”
De vooropgestelde grens voor de methaanuitstoot in het Convenant Enterische Emissies blijft dus een zeer flinke uitdaging.

Bron: Eigen verslaggeving / Belga

VILT vzw
Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact
T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws

---

© 2024 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy

Webdesign by Code d'Or